

Nr 38.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringsarbeten vid serafimerlasarettet; given Stockholms slott den 23 januari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Sam. Stadener.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMEIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, HANSÉN, JEPPSSON, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet Stadener anför härefter:

Genom proposition den 19 mars 1926, nr 216, angående ändringsarbeten å serafimerlasarettet m. m. föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till ändringsarbeten å nuvarande serafimerlasarettet i huvudsaklig överensstämmelse med ett utav de s. k. 1919 års sjukhusbyggnadssakkunniga den 24 september 1925 avgivet förslag för budgetåret 1926/1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 307,600 kronor, under förutsättning att ett lika stort belopp för samma ändamål beviljades av Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Anslaget var beräknat att utgå till sådana förbättringsarbeten å lasarettet, att detsamma kunde bliva i stånd att fylla sin uppgift under den tid,

Vissa
ändrings-
arbeten vid
serafimer-
lasarettet.

som kunde väntas förflyta tills ett nytt kliniskt undervisningssjukhus i Stockholm bleve färdigt att tagas i bruk. Kungl. Maj:ts förslag blev av riksdagen bifallet.

I proposition till 1927 års riksdag, nr 223, angående förläggningsplats för nytt kliniskt sjukhus i Stockholm m. m. framlade Kungl. Maj:t jämväl ett förslag beträffande ombyggnadsarbeten å det nuvarande serafimerlasarettet. Detta förslag byggde på ett av 1926 års sjukhuskommission utarbetat förslag till ombyggnadsarbeten, beträffande vars detaljer jag torde få hänvisa till kommissionens utlåtande, vilket som bilaga fogats till sistnämnda proposition. Här torde jag endast få erinra därom, att kommissionen utgick från att lasarettet borde bibehållas ett eller annat årtionde efter sedan det nya sjukhuset blivit färdigbyggt, varför vissa ganska genomgripande förändringar och förbättringar av lasarettets lokaler borde vidtagas. Kostnaderna för lasarettets modernisering beräknades av kommissionen till 3,199,700 kronor. Beträffande anskaffandet av detta belopp framlade kommissionen alternativa förslag. Enligt det såsom alternativ III betecknade skulle kostnadsbeloppet av lasarettet upplånas mot säkerhet av inteckning i lasarettstomten. En del av lånebeloppet, 138,700 kronor, som avsetts till inrättande å kirurgiska kliniken av en avdelning för enskilda rum, skulle förräntas och amorteras genom höjning av sjukvårdsavgifterna å dessa rum. Återstoden av lånebeloppet, 3,061,000 kronor, skulle genom höjning av vårdavgifterna förräntas och amorteras under en tid av 30 år. Ifråga om detta förslag anförde dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet vid föredragningen av ärendet följande:

Innebörden av detta kommissionens förslag till finansiering av ombyggnads- och ändringsarbetena synes icke vara fullt klar. Givetvis ligger det närmast till hands att i likhet med en del av de i ärendet hörda myndigheterna tolka detsamma såsom åsyftande en höjning av legosängsavgifterna. En dylik anordning har emellertid mött en bestämd gensaga från Stockholms stads sida och stadens ståndpunkt härutinnan är grundad på den principiella uppfattningen, att legosängsavgifterna vid serafimerlasarettet böra bestämmas till samma belopp som vid stadens egna sjukhus. Även ur undervisningsintressets synpunkt finner jag att en höjning av legosängsavgifterna vid serafimerlasarettet bör undvikas, enär densamma med allt skäl kan befaras medföra en för den kliniska undervisningen menlig nedgång av antalet patienter å lasarettet, i det att de sjuka hellre söka sig till stadens sjukhus med deras lägre avgifter. Under sådana förhållanden torde ej återstå annan utväg än att för lånets förräntande och amortering erforderliga medel i likhet med övriga överskjutande kostnader bestridas av Stockholms stad och län samt staten under form av ökade bidrag till vårdkostnaderna. Vad inteckningsbeloppet angår, har det framhållits, att detsamma är högt i förhållande till det nuvarande taxeringsvärdet, men såsom statskontoret uttalat, lärer det ej möta hinder att få de ifrågasatta inteckningarna belånade mot lägsta inteckningsränta. Även om sålunda från denna synpunkt någon befogad anledning till tveksamhet icke torde kunna anses föreligga, kunna givetvis från andra synpunkter betänkligheter resas mot den ifrågasatta

finansplanen, främst med hänsyn till inteckningsbeloppets storlek i förhållande till fastighetens taxeringsvärde och till storleken av den amorteringssumma, som under en följd av år kommer att tynga lasarettets ekonomi. Jag har emellertid av vad i ärendet förekommit icke funnit sådana omständigheter vara förebragta, som kunna föranleda mig att motsätta mig sjukhuskommissionens förslag även i denna del. Vid bifall till ifrågavarande förslag skulle det belopp, som av 1926 års riksdag beviljats för då avsedda ombyggnadsarbeten, icke komma till användning. Då emellertid förverkligandet av berörda förslag rörande kostnadernas bestridande skulle för statsverket medföra en betydande kostnad — av lasarettsdirektionen med hänsyn till nu gällande avtal med Stockholms stad och Stockholms län uppskattad till 157,000 kronor årligen — torde i enlighet med statskontorets förslag riksdagens yttrande i ärendet böra inhämtas, innan medgivande lämnas till lånets upptagande.

På departementschefens hemställan föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att till bestridande av kostnaderna för ombyggnadsarbeten å nuvarande serafimerlasarettet i huvudsaklig överensstämmelse med förslag, som avgivits av direktionen över lasarettet i skrivelse till sjukhuskommissionen den 6 december 1926, finge upptagas ett lån å högst 3,200,000 kronor, att amorteras under högst 30 år, mot säkerhet av inteckning i lasarettets fastighet nr 8 i kvarteret Pilträdet i Stockholms stad, ävensom att fastigheten finge för ändamålet intecknas, utöver redan beviljade inteckningar å tillhoppa 250,000 kronor, för ett sammanlagt belopp av högst 2,950,000 kronor, jämte ränta.

Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts förslag i ämnet.

Genom beslut den 22 december 1927 godkände Kungl. Maj:t förslag till avtal mellan direktionen över serafimerlasarettet och Stockholms läns landsting samt mellan direktionen och Stockholms stadsfullmäktige. Enligt § 1 i förstnämnda avtal skulle i den för varje år beräknade verkliga sjukvårds kostnaden å lasarettet, vilken enligt § 2 i gällande kontrakt mellan direktionen över serafimerlasarettet och landstingets bestyrelse utginge som ersättning för vård av sjuka från länet, därefter inberäknas lasarettets utgift för förräntning och amortering av 3,061,300 kronor av det lån å 3,200,000 kronor, avsett såsom ett 30-årigt amorteringslån, som med riksdagens och Kungl. Maj:ts tillstånd komme att upptagas för ombyggnad och reparationer å lasarettet, dock att detta icke skulle gälla i avseende å de fyrtio sängar, för vilka enligt samma paragraf utgifterna för fastighetens underhåll och onera ej finge inräknas i sjukvårdskostnaden. I det mellan direktionen och Stockholms stadsfullmäktige gjorda avtalet stadgades, bland annat, att staden såsom ersättning för sjukvården skulle erlagga dels för medellösa sjuka ett belopp, motsvarande fastställd sjukvårdsavgift för vård å allmänt rum av betalande sjuka från staden, dels ock för stadens alla sjuka 62 procent av den å vård dag belöpande skillnaden mellan avgifter, erlagda för sjukvård å vare sig allmänt, enskilt eller halvskilt rum och verkliga kostnaden för sjukvården. I denna kostnad skulle inräknas utgiften för

förräntning och amortering av 3,061,300 kronor av det lån å 3,200,000 kronor, som med Kungl. Maj:ts tillstånd komme att upptagas för ombyggnad och reparationer å lasarettet, men icke utgifterna för andra ny- och ombyggnader.

Genom beslut den 22 december 1927 bemyndigade vidare Kungl. Maj:ts direktionen att vidtaga åtgärder för utförandet å lasarettet av byggnadsarbeten i huvudsaklig överensstämmelse med av direktionen den 6 december 1926 till 1926 års sjukhuskommission avgivet förslag för en kostnad, ej överstigande 3,200,000 kronor, därav 138,700 kronor för anordnande av enskilda sjukrum å den kirurgiska kliniken och 3,061,300 kronor för övriga arbeten.

Ifrågavarande byggnadsarbeten hava sedermera tagit sin början och äro till största delen avslutade. Nu har emellertid *direktionen över serafimerlasarettet* i skrivelse den 23 september 1930 gjort en framställning angående vissa erforderliga ytterligare arbeten å lasarettet och därvid anført:

Byggnadsarbetet har oavbrutet fortgått, så att större delen därav nu är utförd eller nära sin fullbordan. Förutom avsedda mindre omfattande arbeten återstår endast ombyggnad av den kirurgiska kliniken. Vid prövning av å utförandet därav infordrade och den 13 september 1930 inkomna anbud har befunnits, att kostnaden för byggnadsarbetet i sin helhet komme att med omkring 10 procent överstiga den från början beräknade kostnaden. Om anledningen till överskridandet torde direktionen — som i yttrande till sjukhuskommissionen framhållit att denna kostnadssiffra ej kunde anses annat än som approximativ — nu icke behöva närmare upplysa än att det samma i väsentliga delar beror av ökat behov av ledningar för vatten, avlopp, gas och elektricitet samt efterhand stegrade priser såväl å utförandet av dithörande arbeten som å murnings- och målningsarbeten.

Behov av ytterligare ändringsarbeten hava även under byggnadstiden framträtt, nämligen å den år 1910 uppförda byggnad, som inrymmer röntgenavdelningen och den s. k. nya operationsavdelningen. I främsta rummet är detta behov föranlett av myndigheternas på sista tiden ökade anspråk på brandsäkerhet vid förvaring av nitrocellulosafilm. Arkiv för förvaring av sådan film, som å lasarettet utnyttjas i stor omfattning, är enligt överståhållareämbetets beslut år 1924 anordnad i byggnadens källarvåning. I enlighet med numera rådande uppfattning, som förväntas skola inom kort komma till uttryck i meddelade föreskrifter, bör detta arkiv, som för övrigt redan innehåller den kvantitet film, vilken där får förvaras, i stället med nödig utvidgning förläggas till den översta våningen. Genomförandet härav och förändrat utnyttjande av källarvåningen i förening med åtskilliga förbättringar, som den även under de sista åren alltjämt pågående utvecklingen av radiologien nästan med nödvändighet påkallar, medför en så stor ombyggnad av den till röntgen apterade delen av byggnaden, att kostnaden därför beräknas uppgå till cirka 230,000 kronor, vartill skulle komma förslagsvis 20,000 kronor för tillfällig förvaring under byggnadstiden av den eldfarliga filmen.

Även operationsavdelningen är, enligt vad nuvarande överkirurgen framhåller, i största behov av ombyggnad. Den enda operationssalen å denna avdelning och operationslokalen i den gamla operationsavdelningen kunna,

särskilt efter den utveckling den kirurgiska hjärnbehandlingen med ofta synnerligen tidsödande operationer på sista tiden uppnått, icke förslå för utförande av alla de operationer, som komma att erfordras vid full beläggning av den ombyggda kliniken, utan därtill behöves ytterligare en operationssal. Desinfektionsanordningarna äro föråldrade och motsvara på intet vis nutida fordringar, varjämte även i övrigt krävas föryngrande förändringar. Sammanlagda kostnaden härför beräknas uppgå till 120,000 kronor, och om arbetet icke utföres samtidigt med nu förestående ombyggnad av kirurgen, kommer till skada även för ekonomien möjligheten att utnyttja den kirurgiska kliniken att för en tid framåt avsevärt reduceras. Till bestridande av dessa kostnader finnes endast det belopp om 65,000 kronor, som för ifrågavarande byggnad beräknats skola utgå av lånemedlen. Ytterligare omkring 300,000 kronor måste således anskaffas eller i förening med det enahanda belopp, som erfordras för ombyggnaden i övrigt, tillhoppa 600,000 kronor.

Till täckande av denna utgift torde enligt direktionens mening kunna användas i någon mindre omfattning lasarettets fondmedel och i övrigt motsedd inkomst under de närmaste åren av de avgifter, som enligt direktionsens beslut från och med oktober 1930 skola av icke obemedlade upptagas för undersökning och behandling å lasarettets polikliniker.

Emellertid vill direktionen ifrågasätta, om ej Kungl. Maj:t skulle vilja hos 1931 års riksdag göra framställning om anslag å 100,000 kronor till täckande av ungefärliga kostnaden för de arbeten, som erfordras till minskning av den av nitrocellulosafilmens förvaring orsakade eldfaran. Direktionen vill dock i sammanhang härmed påpeka, vad för övrigt torde framgå av det redan sagda, att även utan sådant anslag hela byggnadskostnaden bör kunna bestridas av medel som direktionen har eller framdeles får till sitt förfogande.

Då poliklinikavgifter endast efter hand inflyta, men återstående byggnadsarbetet är avsett att omedelbart påbörjas samt avslutas under loppet av år 1931, torde bliva ofrånkomligt att upptaga lån å högst 500,000 kronor avsett att återbetalas inom fem år. Sådant lån bör kunna erhållas mot säkerhet av inteckningar i lasarettfastigheten efter dem å tillhoppa 3,200,000 kronor, som redan äro beviljade, och där så erfordras även av de inteckningar å tillhoppa 110,000 kronor, som med förmånsrätt efter redan belånade inteckningar å tillhoppa 555,000 kronor förefinnas i lasarettets fastighet nr:is 2, 3 och 4 i kvarteret Pilträdet i Stockholm.

Bifogande av arkitekten G. Birch-Lindgren uppgjorda byggnadsritningar och kostnadsberäkningar till omskrivna arbeten å röntgen- och operationsbyggnaden får direktionen med åberopande av vad ovan anförts hemställa att Kungl. Maj:t måtte

dels lämna tillstånd till utförande i huvudsaklig överensstämmelse med dessa ritningar av arbeten å lasarettets röntgen- och operationsbyggnad för en kostnad av omkring 370,000 kronor, däri inberäknad kostnaden för tillfällig förvaring under byggnadstiden av lasarettets förråd av nitrocellulosa-film,

dels medgiva, att för anskaffande av förskott såväl till bestridande av denna byggnadskostnad som till avslutande av med Kungl. Maj:ts tillstånd pågående byggnadsarbeten å serafimerlasarettet må av direktionen upptagas till återbetalning inom fem år förfallet lån å högst 500,000 kronor med ränta samt att som säkerhet för lånebeloppet må läggas ej mindre inteck-

ningar i lasarettets fastighet n:o 8 i kvarteret Pilträdet i Stockholm å 500,000 kronor, för vilket belopp med sex procent ränta samma fastighet må ytterligare pantförskrivas än även, där så erfordras, i lasarettets ägo befintliga inteckningar å tillhoppa 110,000 kronor i fastigheten n:ris 2, 3 och 4 i samma kvarter,

dels ock eventuellt till 1931 års riksdag göra framställning om beviljande av extra anslag å 100,000 kronor till täckande av ungefärliga kostnaden för den del av arbetena å röntgen- och operationsbyggnaden, som erfordras till minskning av den av nitrocellulosafilms förvaring därstädes orsakade eldfaran.

De av direktionen ifrågasatta ändringarna för att erhålla ur brandsäkerhetssynpunkt tryggare förvaringslokaler för film äro föranledda av vissa anmärkningar mot nuvarande lokaler, som framställdes i samband med brandsyn å lasarettet den 5 juli 1929. I skrivelse till överståthållarämbetet den 29 juli 1929 hemställde vederbörande brandmyndighet, att följande säkerhetsåtgärder måtte vidtagas:

A. *Beträffande röntgenavdelningen.*

1) att det nuvarande förrådsrummet för nitrocellulosafilm förses dels med murat rökavlopp minst 0,3 m.² i area anslutet till båda avdelningarna i förrådsrummet och uppdraget över byggnadens taknock, dels med automatiska vattensprinkler enligt system, som godkännes av svenska brandtarifföreningen och som anslutes till stadens brandtelegrafnät,

2) att det nyss omnämnda rökavloppet i förrådsrummet konstrueras för att kunna motstå ett inre tryck av minst 0,2 kg. per cm.² och i övrigt utföres enligt brandchefens närmare anvisningar,

3) att till förvaring av nitrocellulosafilm utöver den kvatitet, som omnämnes i överståthållarämbetets resolution den 17 november 1924 (3,000 kilogram) anordnas erforderliga förrådsrum efter de anvisningar brandchefen på anmodan meddelar,

4) att inom sjukhussal icke intages mer nitrocellulosafilm än den, som är oundgängligen nödvändig för vård av där förlagda patienter,

5) att nitrocellulosafilm, som utlämnas till sjukhussal, hålles innesluten i särskild för varje sjukhussal avsedd och av brandchefen godkänd låda av hårt träslag, vars lock göres självstängande och hålles låst, då förhållandena icke annorlunda fordra och uppställas så att lådan icke kan påverkas av värmekällor eller solstrålar,

6) att inom arkivrummet icke intages mera nitrocellulosafilm än den, som är oundgängligen nödvändig för röntgenavdelningens drift,

7) att nitrocellulosafilm, som intages i arkivrummet, hålles innesluten i låda eller skåp, som utföres och uppställas på sätt i punkt 5 sagts,

8) att dörrarna till arkivrummet göras självstängande och justeras så att de sluta tätt,

9) att nitrocellulosafilm icke förvaras eller finnes intagen i andra sjukhusets lokaler än här sagts,

10) att reservutgång anordnas från mörkrummet,

11) att förbud utfärdas mot att i röntgenapparaturrummet, arkivrummet och mörkrummet ävensom i övrigt vid handhavandet av nitrocellulosafilm röka tobak, använda tändstickor eller eld i annan form, varom anslag uppställas på av brandchefen anvisade platser.

B. *Beträffande sjukhuset i övrigt.*

1) att korridorerna i souterrängvåningen under medicinska och kirurgiska klinikerna avstängas medelst ett dörrparti, uppsatt ungefär i vinkeln mellan byggnaderna,

2) att dörröppningen mellan korridoren i souterrängvåningen under kirurgiska kliniken och trapphuset täckes av dörrparti,

3) att den elektriska motorn till utsugningsfläkten å vinden över nya operationsbyggnaden förses med underlag av plåt med uppvikta kanter och övertäckes med stadig plåthuy, i vilken ventilationsöppningar täckas med finmaskigt metalltrådsnät,

4) att de i medicinska och kirurgiska klinikerna befintliga brandposterna med slang och strålrör antingen utbytas mot pyttssprutor av koppar med lock och metallslang eller vidmakthållas, i vilket fall slangarna vid respektive brandposter kopplas såväl sinsemellan som till brandpost och strålrör samt upphängas så att slangen utan törnar kan utdragas,

5) att i övrigt för eldsläckningsändamål en nyss beskriven pyttsspruta uppställs på följande platser, nämligen

i nya operationsbyggnaden: i korridoren å nedre botten,

i gamla operationsbyggnaden: i trapphuset å nedre botten och 2 trappor upp,

i ögonavdelningen: i trapphuset å nedre botten och 1 trappa upp.

i den blivande polikliniken: å nedre botten, 1 och 2 trappor upp vid förbindelsetrappan,

6) att pyttssprutorna ständigt hållas fyllda med vatten och i övrigt platsen för brandredskap hålles lätt tillgänglig och tydligt utmärkt med ordet »Brandredskap»,

7) att den blivande porten, som avstänger sjukhusområdet från strandpartiet vid Klara sjö göres minst 2,5 m. bred och därest porten blir överbyggd minst 3,5 m. hög.

Den av direktionen bifogade utredningen av Birch-Lindgren, vid vilken fogats vederbörliga ritningar, är av följande lydelse:

Det nuvarande filmarkivet är beläget i källaren under röntgenavdelningen. I detsamma får enligt myndigheternas medgivande förvaras högst 3,000 kg. nitrocellulosafilm, vilken kvantitet redan sommaren 1929 var uppnådd. Arkivet tillfredsställer icke de fordringar, vilka numera ställas på ett dylikt. Av brandmyndigheterna kräves nämligen bland annat, att ett filmarkiv för nitrocellulosafilm förlägges till översta våningen i den byggnad, i vilken arkivet inrymnes.

Ett utbyte av den eldfarliga filmen mot plåtar anses icke genomförbart annat än i relativt ringa utsträckning på grund av den omständigheten, att filmens båda sidor, till vinnande av större kontrastverkan å negativten, och större snabbhet vid exponeringen, äro belagda med ljuskänslig hinna, ett utförande som icke kan användas å plåtar. Dessutom äro plåtar mindre lätthanterliga.

I utlandet och även i Sverige användes på vissa ställen en film med betydligt mindre eldfarlighet, s. k. safety-film. Densamma har dock ännu icke erhållit sådana egenskaper och kan i varje fall icke framställas i sådan utsträckning, att det är möjligt övergå till uteslutande dylik film vid serafimerlasarettet. Dessutom ställer den sig för närvarande cirka 20 procent

dyrare än den vanliga filmen. Det anses att i allra lyckligaste fall erfordras minst två års arbete till fullkommande av denna film och fabrikmässig framställning av densamma i tillräcklig skala, ty problemet om tillverkning av en med nitrocellulosafilm fullt jämförbar safety-film är ännu icke helt löst.

Det torde således endast återstå att anordna filmarkiv för vanlig film enligt de föreskrifter, vilka nu tillämpas av brandmyndigheterna. I samråd med brandchefen och efter hans anvisningar har därför förslag utarbetats till inredandet av ett filmarkiv å vinden till röntgen- och operationsbyggnaden, närmare bestämt utmed dess norra fasad. Arkivet är uppdelat i 7 celler, vardera beräknad att rymma i genomsnitt ungefär 1,500 kg. Hela arkivets kapacitet utgör alltså 10,500 kg. Det måste emellertid i detta sammanhang framhållas, att olika meningar lära råda mellan de sakkunniga, om vilken maximikapacitet ett dylikt filmarkiv i sin helhet bör tillåtas hava, och att någon bestämd siffra ännu ej är fastslagen.

Till varje cell finnes sluss, självstängande dörrar, ventilationskanal och sprängventil m. m. Väggar och bjälklag äro konstruerade för att kunna motstå ett övertryck av 0,2 kg/cm². Denna fordran har nödvändiggjort dels förstärkning av bjälklaget under arkivet, dels väggar och tak av armerad betong. Den årliga filmprodukten utgör även vid sträng gallring för närvarande cirka 500 kg. och tenderar att ständigt ökas, såsom framgår av följande tabell, vilken visar det år 1929 utförda arbetet å röntgenavdelningen i jämförelse med år 1928.

	År	Antal	Ökning	
			Antal	%
Plåtar	1928	29,000		
D:o	1929	44,426	15,426	53
Patienter	1928	8,850		
D:o	1929	11,155	2,305	26
Genomlysningar	1928	3,635		
D:o	1929	4,379	744	20

Hela det nya arkivet kan därför icke beräknas räcka mer än högst 20 år. Flyttas det nuvarande filmarkivet, vilket, som nämnts, sommaren 1929 uppgick till 3 ton och som för närvarande torde uppgå till cirka 3,500 kg. upp till det nya arkivet, kan detsamma, om årsproduktionen av film icke ökas, beräknas räcka högst 14 år. Med hänsyn till den ständiga stegringen av filmproduktionen torde dock denna tid kunna beräknas till högst 10 å 12 år.

En förflyttning av det nuvarande filmförrådet från dess plats i källaren till det nya filmarkivet förordas av följande skäl:

1) För ett bibehållande av nuvarande filmkvantitet i dess nuvarande arkiv förutsättes, att enligt brandmyndigheternas krav utföres dels en ny s. k. sprängventil, d. v. s. ett murat rökavlopp, upp genom hela huset och med väggar konstruerade att motstå ett övertryck av 0,2 kg/cm², dels sprinkleranordning därstädes, vilket, ehuru det kommer att draga betydande kostnad, ändock icke ger en lösning, som motsvarar nuvarande fordringar, och medför därför större brandrisk än vad som i det nya arkivet skulle bliva fallet.

2) Genom en förflyttning av filmen till det nya arkivet blir det gamla disponibelt för en ytterst väl behöflig utvidgning av röntgenavdelningen och närmast dess båggljusavdelning, vilken enligt förslaget skall intaga förutvarande filmarkivets plats.

Att nu utföra ett mindre antal förvaringsceller för nitrocellulosafilm än de 7, som föreslagits, är icke tillrådligt dels med hänsyn till att det är mycket oviss, när problemet om safety-filmen kan vara slutgiltigt löst, dels emedan de 7 cellerna äro belägna på en sådan plats och fordra sådana byggnadsåtgärder, att det ställer sig ekonomiskt avsevärt fördelaktigare att utföra dem i ett sammanhang än i två etapper. En inskränkning av cellernas antal bör företagas endast för den händelse maximikvantiteten film, som får förvaras inom arkivet, kommer att begränsas i så hög grad, att icke alla cellerna skulle komma till användning. I så fall kunna en eller flera celler bortskäras från förslaget utan att detsamma behöver omarbetas.

Med ovanstående torde punkterna 1, 2 och 3 under avdelning A i brandmyndigheternas skrivelse den 29 juli 1929 vara utredda.

Vad punkt 4 angår kräver densamma inga byggnadsåtgärder, varför anledning saknas att i detta sammanhang närmare ingå på densamma.

I punkt 5 omnämnda lådor torde lämpligen böra anskaffas genom lasarettets försorg till det antal, som finnes erforderligt, förslagsvis en för varje vårdavdelning. De torde böra utföras med dubbla fack, ett för aktuella plåtar och ett för plåtar som skola överföras till filmarkivet.

För punkten 6 gäller vad som ovan anförts till punkt 4.

I punkten 7 omnämnda skåp torde lämpligen böra anskaffas på motsvarande sätt som ovan under punkt 5 omnämnda lådor. Därjämte bör ovillkorligen samtidigt inköpas ett nytt torkskåp av plåt för film, då det nuvarande av trä måste anses i hög grad eldfarligt på grund av sin konstruktion såväl som anordning i övrigt.

Beträffande punkt 10 kommer den att iakttagas vid genomförandet av serafimerlasarettets moderniseringsplan, vilken berör röntgenavdelningen. Därvid är dock att märka, att då de i nyssnämnda punkter omnämnda åtgörandena, anordnandet av självstängande dörrar till vissa rum och reservutgång till mörkrummet icke förut avsetts i denna plan, några kostnader härför icke beräknats. Särskilt anordnandet av reservutgång till mörkrummet kommer att medföra mycket betydande kostnader, då en dylik icke kan utföras med mörkrummet bibehållet på nuvarande plats, utan förutsätter en förflyttning av detsamma. I själva verket förutsätter detta en fullständig ombyggnad av den nu mycket trånga röntgenavdelningen. Det är nämligen icke möjligt att flytta hela mörkrumsavdelningen till annan plats utan att göra genomgående förändringar och omflyttningar inom avdelningen i sin helhet.

I samband med detta står frågan om användningen av vissa lokaler i jordvåningen, vilka nu användas till värmekammare, pannrum m. m., men som icke med värmeledningens omläggning visat sig bliva disponibla för annat ändamål, och som då närmast böra ifrågakomma för röntgenavdelningens utvidgning, varför förslaget innefattar de byggnadsåtgärder, vilka erfordras härför.

I och med filmarkivets förflyttning till vinden uppstår emellertid även behov av en hiss mellan detsamma och röntgenavdelningens olika våningar. Det torde nämligen vara uppenbart, att med den livliga trafik, som råder däremellan, en hiss är nödvändig för arbetets underlättande. En dylik hiss är dessutom i hög grad önskvärd för att underlätta transporten av de sjuka. Närmaste hiss befinner sig först i mitten av den kirurgiska kliniken. En tidigare tänkt hiss mellan bottenvåningen och jordvåningen enbart stöter på

stora tekniska svårigheter och kan dessutom icke under några förhållanden tillgodose de nya krav, som uppstått genom filmarkivets förflyttning.

Beträffande punkt 11 se ovan under punkt 4.

Vad under avd. B givna föreskrifter beträffar, kunna de under punkterna 1, 2 och 3 givna föreskrifterna tillgodoses vid den pågående moderniseringen av lasarettet. Då dessa arbeten ej tidigare förutsetts, hava alltså förut ej några kostnader härför beräknats.

Punkterna 4, 5 och 6 avse endast inköp av vissa material och dess skötsel, varför anledning saknas att här ingå på desamma.

De i punkt 7 angivna måtten hava redan iakttagits vid utförandet av däri omnämnda grind.

Kostnaderna för omnämnda byggnadsarbeten framgå av nedanstående sammanställning. Vid deras utarbetande har även hänsyn tagits till de ytterligare skyddsåtgärder, som föreskrivas i medicinalstyrelsens cirkulärskrivelse den 27 mars 1930. De byggnadsarbeten, som på grund härav ytterligare tillkommit, äro *dels* ytterligare självstängande dörrar och luckor till alla fotograferingsrum, framkallnings-, skölj- och torkrum samt läkare- och demonstrationsrum, *dels* anordnandet av särskilt evakueringssystem för dessa lokaler. Det senare har nödvändiggjort en fullständig ombyggnad av hela byggnadens ventilations- och evakueringssystem, vilket med anledning härav även gjorts mer effektivt.

A. Röntgenavdelningen.

Punkt 3. Nytt filmarkiv.

Byggnadsarbeten enl. beräkning av byggnadsfirman Gumpel & Bengtson		33,000: —	
Värmeledning enl. beräkning av ingenjörfirman H. Theorell	1,200: —		
Sprinkleranläggning	4,500: —		
Anordning för extra vattentillförsel . . .	2,000: —	7,700: —	
Elektr. ledningar och armatur enl. beräkning av el. rådfrågningsbyrån . . .		1,050: —	
Oförutsedda utgifter, ritningar och kontroll m. m.		7,250: —	49,000: —

Ny hiss med entré.

Byggnadsarbeten enl. beräkning av byggnadsfirman Gumpel & Bengtson	12,400: —		
Hiss	8,000: —		
Oförutsedda utgifter, ritningar och kontroll m. m.	3,600: —		24,000: —

Punkt 8 och 10. Reservutgång från mörkrummet och dess förflyttning, ombyggnad av röntgenavdelningen, inredning av vissa lokaler i jordväningen.

Byggnadsarbeten enl. beräkning av byggnadsfirman Gumpel & Bengtson	86,500: —
--	-----------

Värme, vatten och avloppsledningars förändring enl. beräkning av ingenjörfirman H. Theorell 15,000:— plus 12,000:—	27,000:—	
Förändring av el. ledningar	16,970:—	
Oförutsedda utgifter, ritningar och kontroll m. m.	17,530:—	148,000:—
		<u>Summa kronor 221,000:—</u>

B. Sjukhuset i övrigt.

<i>Punkt 1.</i> Dörrparti i souterrängvåningen i vinkeln mellan medicinska och kirurgiska klinikerna	300:—
<i>Punkt 2.</i> Dörrparti mot trappan i kirurgiska klinikens jordvåning	300:—
<i>Punkt 3.</i> Plåthuv m. m. till motorn å operationsbyggnadens vind	400:—
	<u>Summa kronor 1,000:—</u>

Härtill kommer emellertid kostnaderna för de ovan i samband med punkterna 5 och 7 avd. A, omnämnda skåpen, ävensom torkskåpet för film och de i samband med punkterna 4 och 5 avd. B, omnämnda pyttssprutorna.

Vidare tillkommer kostnaderna för diverse anslag rörande i de olika lokalerna tillåten kvantitet film enligt ovannämnda cirkulärskrivelse den 27 mars 1930.

Sammanlagt uppgår således kostnaderna för vidtagandet av alla föreskrivna skyddsåtgärder till följande:

A. Inom röntgenavdelningen	221,000:—
B. Inom sjukhuset i övrigt	1,000:—
	<u>Summa kronor 222,000:—</u>

Det torde hava framgått av ovanstående, att de åtgärder, vilka nu behövas inom röntgenavdelningen med hänsyn till brandfaran och av andra orsaker äro avsevärt mer vittomfattande, än som vid uppgörandet av moderniseringsförslaget för lasarettet i sin helhet år 1924 kunde förutses. De då avsedda moderniseringsarbetena för röntgenavdelningens vidkommande beräknades till 60,560 kronor jämte vissa kostnader för oförutsedda utgifter cirka 4,440 kronor, sammanlagt således 65,000 kronor.

Merkostnaderna för de nu föreslagna arbetena utgör således 157,000 kronor. Härtill komma kostnaderna för inköp av ovannämnda inventarier.

Beträffande denna utredning har Birch-Lindgren i skrivelse till direktionen anfört jämväl följande:

Kostnadsberäkningarna äro dagtecknade i augusti 1930. Sedan desamma utarbetats, har undertecknad på direktionens uppdrag underställt förslaget till röntgenavdelning granskning av sekreteraren hos den kommitté, vilken har i uppdrag att utarbeta nytt lagförslag för förvaring av röntgenfilm, ingenjören R. Schlyter. De nu föreliggande ritningarna äro ändrade i överensstämmelse med av honom givna anvisningar. Andringarna avse endast

detaljer med undantag för att en ny reservutgång anordnats från vindsvåningens korridor. Reservutgången leder ut över en ny balkong ned för en utvändig järnstege.

De i augusti 1930 beräknade kostnaderna uppgingo till 222,000 kronor. Genom de företagna ändringarna tillkomma ytterligare 10,000 kronor, eller sammanlagt 232,000 kronor.

Vidare har samme arkitekt utarbetat en promemoria rörande kostnaderna för modernisering av operationsavdelningen i nya operations- och röntgenbyggnaden av följande lydelse:

Då av den genomförda utredningen angående röntgenavdelningens förändring och inrättandet av filmarkiv framgår, att betydande byggnadsarbeten måste utföras såväl i våningen över som under den nuvarande operationsvåningen, och då denna icke för närvarande befinner sig i det skick och är utrustad med de anordningar, vilka numera erfordras för en dylik avdelning, torde det vara välbetänkt såväl med hänsyn till ekonomien som till rent praktiska skäl, att i sammanhang med byggnadsarbetena utföra erforderlig modernisering av operationsavdelningen. Kostnaderna härför hava därför beräknats och uppgå till följande:

Byggnadsarbeten enligt beräkning av byggnadsfirman	
Gumpel & Bengtson	kronor 57,000: —
Värme-, vatten- och avloppsledningars förändringar enligt beräkning av ingenjörfirman H. Theorell	» 25,500: —
Steriliseringsanläggning enligt beräkning av ingenjörfirman H. Theorell	» 18,000: —
Förändring av elektriska ledningar	» 3,000: —
Oförutsedda utgifter, ritningar och kontroll	» 16,500: —
	<hr/>
	Summa kronor 120,000: —

Över direktionens framställning hava utlåtanden infordrats från medicinalstyrelsen, byggnadsstyrelsen och statskontoret.

Medicinalstyrelsen har i skrivelse den 2 oktober 1930 anfört, att styrelsen, som verkställt en granskning av ärendet uteslutande i sjukvårdsavseende, i detta avseende icke funnit anledning till anmärkning mot förslaget till förändringsarbeten inom röntgenavdelningen och den nya operationsavdelningen å lasarettet.

Byggnadsstyrelsen har den 23 oktober 1923 avgivit utlåtande och därvid överlämnat ett yttrande i frågan av Stockholms stads brandchef A. Svinhufvud av följande innehåll:

Anmodad avgiva yttrande över ritningar till röntgenbyggnad och filmlagerrum inom serafimerlasarettet får jag efter granskning av ritningarna tillstyrka byggnadslov under villkor:

att filmarkivet i jordvåningen till väggar, tak och golv utföres i brandsäker konstruktion samt förses med brandsäker sluss, i vilken dörrarna göras brandtrygga, i fals tättslutande och självstängande,

att filmarkivet i jordvåningen icke avses för större mängd film på en gång än 150 kg., som förvaras i filmskåp av godkänd konstruktion,

att varje filmskåp anslutes till av varandra oberoende och efter skåpens

storlek lämpligt dimensionerad evakueringskanal, som icke får stå i förbindelse med andra ventilationssystem inom byggnaden och som till de inom byggnaden belägna delarna utföres i brandsäker konstruktion,

att filmarkivens evakueringskanaler avväxlas minst 15 cm. från trävirke,

att spiraltrappan från jordvåningen till bottenvåningen omslutes med väggar i åtminstone brandhärdig konstruktion,

att följande dörrar göras självstängande i lås, tättslutande i fals och hela (eventuellt med fyllning av trådglas i järnramar), nämligen:

dörrar, som leda från föreläsningssalen, demonstrationsrummen och expeditionen i jordvåningen,

dörrar i omslutningsväggarna till spiraltrappan mellan jord- och bottenvåningarna,

dörrar, som leda från fixeringsrummet och mörkrummet i bottenvåningen,

dörrar, som leda från korridoren utanför filmlagerrommen i våningen

2 trappor upp dels till huvudtrapphuset, dels till gaveltrappan,

att, med undantag för dörrar till filmarkivets i jordvåningen och filmlagerrommen i våningen 2 trappor upp slussar — vilka dörrar göras utåtgående i förhållande till slussen — dörrar i utrymningsled göras utåtgående i utrymningsledens riktning och upphängas så att de i uppslaget läge icke inskränka på utrymningsledens bredd,

att dörröppningen mellan vänrummet i jordvåningen och källaren under kirurgiska kliniken antingen igenmuras eller täckas av brandtrygg, i fals tättslutande dörr,

att korridorerna å nedra botten och 1 trappa upp i kirurgiska kliniken avstängas från röntgenavdelningen medelst dörrparti med tättslutande och självstängande dörrar (den å ritningarna med ordet »Dörrparti» markerade platsen synes lämpligast),

att dörröppningen i våningen 2 trappor upp till hisstrumman ävensom till hissmaskinrummet täckes av brandtrygg i fals tättslutande dörrar, av vilka den senare å yttre sidan förses med bokstaven H,

att fönsteröppningarna för sekundärt ljus i hisstrummans vägg mot röntgenavdelningen täckes med trådglas i järnramar,

att torkanläggningen för film i fixeringsrummet förses med evakueringskanal, som icke får stå i förbindelse med andra ventilationssystem inom byggnaden och som till de inom byggnaden belägna delarna utföres i brandsäker konstruktion,

att torkning av film icke sker vid högre temperatur än 40 grader Celsius,

att torkanläggningen i övrigt utföres på ett mot antändning av film fullt betryggande sätt och, sedan anläggningens utformning blivit bestämd, efter brandchefens närmare anvisningar,

att rummen i våningen 2 trappor upp icke användas till bostäder eller förläggning av patienter,

att gaveltrapphusets trappor göras minst 1 m. breda och å båda sidor förses med ledstänger utan fria ändar samt i såväl jordvåningen som våningen å nedra botten och 1—2 trappor upp sättas i direkt förbindelse med motsvarande våningars korridorer,

att huvudtrapphuset och gaveltrapphuset avstängas från korridorerna i såväl jordvåningen som våningen å nedra botten och 1—2 trappor upp medelst dörrpartier med utåtgående och självstängande dörrar,

att varje filmlagerrom i våningen 2 trappor upp icke avses för större mängd nitrocellulosafilm på en gång än högst 1,500 kg.,

att, därest större kvantitet än 3,000 kg. nitrocellulosafilm på en gång skall förvaras i filmlagerrummen å våningen 2 trappor upp, de till förvaring av sådan film avsedda lagerrummen förses med automatiska vattensprinklers enligt system, som godkännes av statens provningsanstalt, och monteras enligt svenska brandtarifföreningens bestämmelser och att de automatiska vattensprinklernas alarmeringsinrättning över brandskåp anslutes till stadens brandtelegrafnät,

att uppvärmning av filmarkiv, filmlagerrum eller rum, där film handhas, sker med varmvatten, vars radiatorer och till desamma ledande rör skyddas, så att film icke kan läggas på eller invid desamma på närmare avstånd än 25 cm.,

att artificiell belysning i filmarkiv, filmlagerrum eller rum, där film handhas, sker med elektriska glödlampor, försedda med tättslutande skyddskupor, och att strömbrytare, smältsäkringar, motstånd eller andra elektriska apparater antingen placeras utanför lokalen eller utföras så att de icke kunna föranleda antändning av film,

att sladdlampa eller stickkontakt icke användes i nyssnämnda rum, i vilka elektriska ledningar dragas i rör eller utföras av kabel,

att filmlagerrummen i övrigt utföras enligt närslutna P. M.*),

att byggnadsarbetet i övrigt utföres enligt ritningarna samt

att brandchefen sättes i tillfälle besiktiga byggnadsarbetet, innan detsamma godkännes.

För egen del har byggnadsstyrelsen yttrat följande:

Det föreliggande förslaget omfattar inredande i byggnadens vinds- och jordvåningar av filmarkiv, modernisering av röntgenavdelningens lokaler i källar- och bottenvåningarna samt modernisering av operationsavdelningens lokaler i våningen 1 trappa upp.

Beträffande de föreslagna arbetena inom operationsavdelningens lokaler har byggnadsstyrelsen icke något att erinra.

Vad beträffar den föreslagna inredningen av filmarkiv ävensom modernisering av röntgenavdelningens lokaler, har byggnadsstyrelsen inhämtat yttrande från brandchefen i Stockholm. Enligt brandchefens mening böra icke rummen i vindsvåningen få användas till bostäder eller förläggning av patienter, varjämte den nya trappan på den östra gaveln, som enligt förslaget är en spiraltrappa av järn, gående mellan balkonger i de olika våningsplanen, bör göras en meter bred med räcken på båda sidor och sättas i förbindelse med undervarande våningskorridor. Vidare har brandchefen lämnat en hel del föreskrifter med avseende å erforderliga brandsäkerhetsanordningar såväl med avseende å inredningen av filmarkiven som beträffande övriga lokaler i fastigheten.

Byggnadsstyrelsen ansluter sig till vad brandchefen sålunda i ärendet anfört och föreslagit, och får styrelsen härutöver framhålla, att trappan på gaveln lämpligen bör inkluderas med glas så att den icke utestänger dager från korridorerna.

Enligt förslaget skulle i vindsvåningen beredas utrymme för ett filmlager av omkring 10,500 kg. En sådan anordning skulle emellertid icke överensstamma med det den 18 oktober 1930 avgivna förslaget till förordning angående film. Enligt detta förslag må nämligen i byggnad, där ytterväggar, bärande konstruktioner och mellanbottnar äro brandsäkra, anordnas

*. Ej här intagen.

lagerrum för förvaring av sammanlagt högst 3,000 kg. film. Med hänsyn till de speciella förhållanden, som föreligga beträffande ett för den medicinska undervisningen använt sjukhus som det förevarande, och med stöd av brandchefens yttrande finner sig byggnadsstyrelsen icke böra framställa någon erinran mot den i förslaget avsedda omfattningen av det till vindsvåningen förlagda filmarkivet, dock givetvis under förutsättning att vid arbetenas utförande iakttagas de detaljbestämmelser och föreskrifter, som av brandchefen enligt ovan meddelats.

Kostnaderna för omändring av röntgenavdelningen jämte inredande av filmarkiv hava beräknats till 232,000 kronor och kostnaderna för modernisering av operationsavdelningen till 120,000 kronor eller sammanlagt 352,000 kronor. Beträffande dessa belopp har byggnadsstyrelsen icke något att erinra.

Statskontoret anför i skrivelse den 23 oktober 1930 följande:

Statskontoret, som endast torde hava att yttra sig över förevarande framställning i vad den rör anskaffande av erforderliga medel för bestridandet av kostnaderna för behövliga byggnadsarbeten vid serafimerlasarettet, får i sådant avseende anföra följande.

Enligt vad statskontoret inhämtat, uppgår taxeringsvärdet å de fastigheter, i vilka direktionen för lasarettet hade för avsikt att taga nya inteckningar, till 4,994,000 kronor. Därest lån till belopp av 500,000 kronor skulle upptagas mot säkerhet av inteckningar till samma belopp, komme inteckningarna i fastigheterna att uppgå till sammanlagt omkring 85 procent av nuvarande taxeringsvärdet. Då statskontoret emellertid förutsätter, att nu ifrågasatt lån å 500,000 kronor det oaktat kan erhållas mot lägsta gällande ränta för inteckningslån, särskilt som fastigheternas nuvarande taxeringsvärde efter ombyggnadernas fullbordande torde kunna höjas, synes den lämpligaste utvägen för byggnadsmedlens uppbringande vara att, såsom direktionen föreslagit, upptaga ett nytt inteckningslån.

Däremot anser sig statskontoret icke kunna tillstyrka, att ett anslag för ändamålet å 100,000 kronor äskas av riksdagen. Statskontoret kan nämligen icke finna, att direktionen anfört tillräckligt bärande skäl för att staten skulle bekosta en del av byggnadsarbetena. Då det för övrigt av framställningen synes framgå, att ett omedelbart anskaffande av nyssnämnda belopp icke är nödvändigt, torde härmed tillsvidare kunna anstå. Därest så ej skulle vara fallet, torde, om andra medel ej stå till förfogande, det ifrågasatta inteckningslånet kunna ökas med 100,000 kronor till 600,000 kronor.

Såsom direktionen erinrat, har 1927 års riksdag medgivit, att ett lån å högst 3,200,000 kronor finge upptagas i lasarettets fastighet nr 8 i kvarteret Pilträdet i Stockholms stad. Innan frågan härom förelades riksdagen, hade statskontoret avgivit utlåtande i ämnet den 24 februari 1927, och beträffande det då ifrågasatta upptagandet av lån mot inteckningar anförde ämbetsverket att, i den mån den för lånets förräntande och amortering nödiga inkomstökningen icke kunde av lasarettet ernås genom nya avtal med Stockholms stad och län samt genom höjning av legosängsavgifterna, merkostnaderna torde komma att slutligen stanna å staten, som ju under en följd av år nödgats täcka de uppkomna bristerna i lasarettets stat. I betraktande härav ansåg statskontoret att, innan medgivande lämnades till den då ifrågasatta upplåningen och pantsättningen, riksdagens yttrande i ärendet borde inhämtas.

Då en höjning av legosängsavgifter ansågs ej böra komma till stånd, återstod, efter vad föredragande departementschefen anförde, ingen annan utväg än att för lånets förräntande och amortering erforderliga medel i likhet med övriga överskjutande kostnader finge bestridas av Stockholms stad och län samt staten under form av ökade bidrag till vårdkostnader. Statens ökade årliga kostnader för berörda amortering och förräntning uppgå också till omkring 120,000 kronor.

I nu föreliggande lånefråga äro förhållandena något annorlunda beskaffade. Det ifrågasatta lånet skulle nämligen förräntas och amorteras förmedelst motsedd inkomst under de närmaste åren av de avgifter, som enligt direktionsens beslut från och med oktober 1930 av icke obemedlade upptagas för undersökning och behandling å lasarettets polikliniker. Några ökade bidrag från staten för lånets förräntning och amortering skulle alltså ej vara erforderliga. Staten torde dock kunna sägas indirekt få helt eller delvis betala nu ifrågavarande kostnader, ty därest lånet icke upptages, skulle anspråken på statsbidrag, efter det poliklinikavgifter införts, kunna tänkas bli mindre. Vidare är att märka, att riksdagen, såsom förut berörts, medgivit, att lån för bestridande av lasarettets ombyggnadsarbeten finge upptagas till ett belopp av högst 3,200,000 kronor mot säkerhet av in-teckning i viss fastighet, samt att avsikten nu är att mot in-teckning i, bland annat, samma fastighet för utförande av, jämte andra, samma ombyggnadsarbeten upptaga ett lån, varigenom den av riksdagen medgivna högsta lånesumman skulle överskridas. Under sådana omständigheter måste statskontoret finna det erforderligt, att riksdagens yttrande i ämnet inhämtas.

Departement-
schefen.

Då de nu pågående arbetena för ombyggnad å serafimerlasarettet plan-lades, kunde kostnaden därför icke exakt beräknas. Enligt vad lasarettets direktion nu meddelat, kräva dessa arbeten ytterligare anslag för att kunna slutföras enligt uppgjort förslag; medel härför äro nu givetvis erforderliga. Därutöver har direktionen anhållit att få företaga vissa arbeten å röntgen-avdelningen och den s. k. nya operationsavdelningen. Arbetena äro till största delen föranledda av de ökade anspråk på brandsäkerhet vid förvaring av film, som numera uppställas. De nuvarande lokalerna härför motsvara icke dessa anspråk, varför ett anskaffande av fullt moderna lokaler för detta ändamål är nödvändigt. Mot de övriga föreslagna arbetena å operationsavdelningen har jag ej heller något att erinra. Jag vill framhålla önskvärdheten, att samtliga nu ifrågasatta arbeten må kunna företagas i omedelbart samband med övriga pågående, ännu ej fullt avslutade ändringsarbeten vid lasarettet. Mot de nu uppgjorda kostnadsberäkningarna har jag ej heller något att invända; vid utförandet av arbetena böra emellertid de av byggnadsstyrelsen framställda ändringsförslagen iakttagas.

Beträffande sättet för anskaffande av medel för arbetena har direktionen föreslagit, att ett lån skulle upptagas mot säkerhet av in-teckning i lasarettfastigheten, varjämte direktionen ifrågasatt ett statsanslag av 100,000 kronor till täckande av den del av arbetena å röntgen- och operationsbyggnaden, som erfordras till minskning av den av nitrocellulosafilms förvaring därstädes orsakade eldfaran. I likhet med statskontoret kan jag icke ansluta

mig till sistberörda förslag, utan torde hela det erforderliga beloppet bära anskaffas genom upplåning. Likaledes finner jag i likhet med statskontoret, att riksdagens medgivande till lånets upptagande bör inhämtas.

Under åberopande av vad jag anfört hemställer jag därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att till bestridande av kostnaderna för ombyggnadsarbeten å serafimerlasarettet i huvudsaklig överensstämmelse med det av direktionen över lasarettet i skrivelse den 23 september 1930 avgivna förslaget må upptagas ett lån å högst 600,000 kronor, att amorteras under högst 5 år, mot säkerhet ej mindre av inteckning i lasarettets fastighet nr 8 i kvarteret Pilträdet i Stockholms stad än även, därest så erfordras, av i lasarettets ägo befintliga inteckningar å tillhoppa 110,000 kronor i lasarettets fastighet nr:ris 2, 3 och 4 i samma kvarter, ävensom att fastigheten nr 8 må för ändamålet intecknas, utöver redan beviljade inteckningar å tillhoppa 3,200,000 kronor, för ett sammanlagt belopp av högst 600,000 kronor, jämte ränta.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Anna Meurling.